

ПОРАДИ ЮРИСТА

КОМЕНТАРІ ПРАВНИКІВ, ПОЛІТОЛОГІВ, ЕКОНОМІСТІВ, ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

ЛИСТОПАД
№ 11 (170) 2024

Адвокат, керуючий партнер
АО «ВІННЕР ПАРТНЕРС»,
Литвиненко Сергій
розповідає про баланс між
мобілізацією та бронюванням,
існування бізнесу в умовах
триваючої війни та як
на українців вплине збільшення
податкового навантаження.
А також про категорії справ,
з якими юристи частіше
стикаються у своїй роботі
з початку повномасштабної
війни в Україні.

Стор. 4-5

**ЛИТВИНЕНКО СЕРГІЙ:
«БАЛАНС МІЖ МОБІЛІЗАЦІЄЮ ТА
ЕКОНОМІЧНОЮ СТАБІЛЬНІСТЮ –
КРИТИЧНЕ ПИТАННЯ, ЯКЕ СТАЄ ВСЕ
БІЛЬШ НАГАЛЬНИМ З КОЖНИМ ДНЕМ»**

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ТРАВМУВАННЯ ДИТИНИ В ШКОЛІ

Що варто знати батькам
та як діяти у випадку, коли
дитина травмувалась у
школі?

Стор. 2

АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАТРИМАННЯ ТЦК

Що потрібно знати
при адміністративному
затриманні за порушення
правил військового обліку?

Стор. 3

СУБСИДІЯ ПРИ ВИЇЗДІ ЗА КОРДОН

Відповіді на актуальні
запитання, щодо
призначення житлової
субсидії, коли особа
перебуває за кордоном.

Стор. 6

ОСКАРЖЕННЯ БЕЗДІЯЛЬНОСТІ ПОЛІЦІЇ

Куди скажитись та який
порядок оскарження
бездіяльності поліцейських?

Стор. 7

Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Виходить за підтримки Українського інституту політики
та Правозахисної організації «Спільна Мета»

Інформаційно-
правовий портал
www.porady.org.ua

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

Кожному
гарантується
право знати
свої права і
обов'язки

Ст. 57 Конституції
України

ДИТИНА ТРАВМУВАЛАСЯ В ШКОЛІ: ЩО ВАРТО ЗНАТИ БАТЬКАМ?

Існує чіткий алгоритм реагування на травмування дитини в закладі освіти, а процедуру розслідування таких нещасних випадків визначає “Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися зі здобувачами освіти під час освітнього процесу”.

Що має зробити сама дитина чи свідок після травмування дитини в навчальному закладі?

Травмована дитина чи свідок нещасного випадку має негайно повідомити про це вчителя чи іншого працівника.

Що має зробити вчитель?

Вчитель, в свою чергу, зобов'язаний:

- терміново надати медичну допомогу потерпілому;
- викликати бригаду швидкої медичної допомоги, а за відсутності в населеному пункті станції швидкої медичної до-

помоги — організувати транспортування до найближчого закладу охорони здоров'я;

- зберегти обстановку на місці в тому стані, у якому вона була на момент події (якщо це не загрожує життю та здоров'ю тих, хто там перебуває, і не призведе до ще тяжчих наслідків);

- негайно повідомити про те, що сталося, керівника закладу освіти та особу, яка є відповідальною за охорону праці, безпеку життєдіяльності в закладі освіти;

- повідомити батьків дитини про її стан і причину травмування.

Якщо дитину в лікарню доправляють батьки?

Під час надання медичної допомоги батьки повинні повідомити лікарів, що дитина отримала травму саме у школі, інакше не буде підстав розслідувати інцидент.

Якщо про нещасний випадок стало відомо пізніше?

Повідомити заклад освіти про нещасний випадок під час навчального процесу можна не лише протягом навчального дня, коли він трапився, а й пізніше. Наприклад, якщо наслідки нещасного випадку проявилися не одразу (дитина вдарилася, забилася і приховала це). Такий випадок розслідуватиметься протягом місяця з дня одержання повідомлення.

Розслідування нещасного випадку в школі та участь батьків у цьому процесі

Після травмування дитини у школі чи іншому закладі освіти впродовж доби має бути створена комісія із розслідування нещасних випадків.

Ця комісія повинна:

- з'ясувати обставини та причини нещасного випадку;
- отримати пояснення від потерпілого (за можливості);
- виявити й опитати

свідків та осіб, які допустили порушення нормативно-правових актів з охорони праці та безпеки життєдіяльності (якщо такі були);

- визначити, чи пов'язаний нещасний випадок з освітнім процесом;

- розробити заходи щодо попередження подібних нещасних випадків;

- скласти акт про нещасний випадок.

Чи мають право батьки брати участь у роботі комісії?

Так. Потерпіла дитина та її батьки також мають право брати участь у роботі комісії із розслідування нещасного випадку. Вони можуть надавати пояснення та пропозиції, додавати до матеріалів розслідування документи, що пояснюють причини та обставини нещасного випадку, викладати свою особисту думку щодо нещасного випадку та отримувати від комісії інформацію про хід проведення розслідування.

Якщо керівник закладу освіти відмовляється утворювати комісію?

Батьки можуть подати письмову заяву для розгляду питання до міського та обласного департаменту освіти, іншого державному органу управління закладом. Питання розглядається впродовж 10 робочих днів із дня подання заяви.

Право на нерозголошення інформації

Батьки можуть звернутися до керівника закладу освіти з письмовою заявою, щоб інформація про наслідки нещасного випадку не була розголошена, якщо вона може завдати моральної шкоди потерпілому.

Завжди варто пам'ятати, що нещасним випадкам краще запобігти, ніж боротися з їхніми наслідками. Саме тому, важливо розповісти дитині про безпечну поведінку — це спільна справа бать-

ків та закладу освіти.

Довідково. Порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу поширюється на заклади дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, спеціалізованої, фахової передвищої, вищої освіти та заклади післядипломної освіти незалежно від форм власності й підпорядкування.

Розслідуються нещасні випадки, що трапилися зі здобувачами освіти під час освітнього процесу через травми, отруєння, теплові удари, опіки, обмороження, утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою, ушкодження, отримані внаслідок аварій, пожеж, стихійного лиха, контакту з рослинами чи тваринами.

За інформацією БПД

АЛІМЕНТИ: ЯКІ СУМИ ВИПЛАЧУЮТЬСЯ НА ДІТЕЙ У 2024 РОЦІ?

Гарантований розмір аліментів на одну дитину становить не менше, ніж 50% прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку.

Наразі мінімальний гарантований розмір аліментів становить:

- для дітей до 6 років – 1 281,5 грн (прожитковий мінімум 2 563 грн);
- для дітей від 6 до 18 років – 1 598 грн (прожитковий мінімум 3 196 грн).

Як визначають розмір аліментів?

З огляду на фактор кількості дітей, схема розрахунку становить:

- на одну дитину – 1/4 від доходу;
- на двох – 1/3 від доходу;

- на трьох і більше – 1/2 від доходу.

Чим відрізняється гарантований розмір аліментів від рекомендованого?

Гарантований розмір аліментів на одну дитину – це мінімальний розмір, який сплачує батько чи матір у випадку, коли їхні доходи низькі. А рекомендований розмір – це той, який встановлює суд у разі достатності заробітку платника аліментів.

Щодо максимальної суми аліментів, то вона не може перевищувати 10 прожиткових мінімумів:

- до 6 років – 25 630 грн;
- від 6 до 18 років – 31 960 грн.

ЯК НАДАТИ ЗГОДУ НА ПЕРЕДАЧУ ТА ОБРОБКУ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ДОПОМОГИ НА ПРИДБАННЯ ТВЕРДОГО ПАЛИВА

Отримувачі житлових субсидій та пільг, які оплачують свої житлові приміщення твердим паливом та які мають право на додаткову підтримку відповідно до постанови Уряду від 15.10.2024 № 1169 “Про надання додаткової підтримки населенню на придбання твердого пального побутового палива в опалювальний сезон”, отримали повідомлення в особисті кабінети на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду.

Тим, кому у 2024 році вже призначено житлову субсидію / пільгу, і ті отримувачі, які надавали від свого імені та від імені членів домогосподарства згоду на збір, передачу та обробку персональних

даних, надійшло повідомлення, що додаткову допомогу буде призначено автоматично й додатково звертатись за її призначенням не потрібно.

Домогосподарствам, які ще не одержували житлову субсидію / пільгу на придбання твердого палива та потребують державної допомоги, надійшло повідомлення про необхідність надати згоду на передачу та обробку персональних даних.

Таку згоду можна надати онлайн – через особистий кабінет на вебпорталі електронних послуг Пенсійного фонду України або в сервісних центрах територіальних органів Фонду.

Як надати згоду онлайн?

Щоб надати згоду на передачу та обробку персональних даних потрібно:

1. Увійти на вебпортал ПФУ та авторизуватись зручним для себе способом – за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), «Дія. Підпису» або системи ID.GOV.UA.

2. Обрати в особистому кабінеті вкладку «Дистанційне інформування».

3. Заповнити клітинку біля пункту «Згода на передачу та обробку персональних даних урядам іноземних держав, міжнародним організаціям, донорським установам для отримання додаткової підтримки населення, в тому числі на придбання твер-

дого пального побутового палива в опалювальному сезоні 2024-2025 років».

4. Натиснути «Зберегти».

Як надати згоду в сервісному центрі ПФУ?

Для отримання додаткової підтримки від іноземних партнерів людині потрібно відвідати будь-який сервісний центр територіальних органів Пенсійного фонду України, звернутись до адміністратора та пред'явити документ, що посвідчує особу.

Фахівець сервісного центру внесе в інформаційну систему Фонду відповідну позначку про згоду людини на передачу та обробку персональних даних.

**РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ
в газеті
та на сайті**

На сторінках газети та на сайті інформаційно-правового порталу ПОРАДИ ЮРИСТА (www.porady.org.ua) Ви маєте можливість розмістити рекламу, статті, інтерв'ю, блоги та інші матеріали суспільно-правового характеру.

Вартість та умови розміщення матеріалів дізнавайтесь за телефоном +38 (098) 507-28-77 або e-mail: porady_urista@ukr.net

АДМІНІСТРАТИВНЕ ЗАТРИМАННЯ ТЦК ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ВІЙСЬКОВОГО ОБЛІКУ: ЩО ПОТРІБНО ЗНАТИ?

Випадки адміністративного затримання

Адміністративне затримання застосовується у випадках та з метою:

- припинення адміністративних правопорушень, коли вичерпано інші заходи;
- встановлення особистості;
- складання протоколу про адміністративне правопорушення у разі неможливості складання його на місці вчинення правопорушення, якщо складання протоколу є обов'язковим;
- забезпечення своєчасного та правильного розгляду справ та виконання постанов у справах про адміністративні правопорушення.

Хто уповноважений затримувати?

Адміністративне затримання проводиться Національною поліцією при порушенні призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку, порушенні законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію.

За зверненням те-

риторіальних центрів комплектування та соціальної підтримки органи та підрозділи, що входять до системи поліції, здійснюють адміністративне затримання та доставлення призовників, військовозобов'язаних та резервістів, які вчинили адміністративні правопорушення.

Причини адміністративного затримання

Причиною затримання ТЦК та СП може бути як зафіксований факт вчинення адміністративного правопорушення ТЦК та СП, так і виявлення правопорушення під час перевірки військово-облікових документів.

Причинами здійснення адміністративного затримання є:

- відсутність військово-облікового документа;
- відсутність відміток про перебування на військовому обліку;
- перебування в "розшуку" військовозобов'язаного;
- неявка за повістками;
- відмова від вручення повістки працівникам ТЦК та СП;
- виявлення невідпо-

відності військово-облікового документа даним з реєстру Оберіг;

- несвоєчасне подання відомостей про зміну свого місця проживання, освіти, роботи, посади;
- порушення порядку проходження навчальних зборів.

Яким чином оформляється адміністративне затримання?

Про адміністративне затримання складається протокол, в якому зазначаються: дата і місце його складання; посада, прізвище, ім'я та по батькові особи, яка склала протокол; відомості про особу затриманого; час і мотиви затримання. Протокол підписується посадовою особою, яка його склала, і затриманим. У разі відмовлення затриманого від підписання протоколу, в ньому робиться запис про це.

Про місце перебування особи, затриманої за вчинення адміністративного правопорушення, негайно повідомляються її родичі, а на її прохання також власник відповідного підприємства, установи, організації або уповноважений ним орган.

Органи (посадові особи), правомочні здійснювати адміністративне затримання, про кожний випадок адміністративного затримання осіб інформують центри з надання безоплатної вторинної правничої допомоги, крім випадків, якщо особа захищає себе особисто чи запросила захисника.

Строк адміністративного затримання

Адміністративне затримання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, може тривати не більш як три години. В деяких випадках для виявлення всіх обставин можливе затримання до трьох діб з обов'язковим повідомленням прокурора та виключно у випадках порушення правил обігу наркотичних речовин або незаконного перетину кордону.

Що робити у разі незаконного затримання ТЦК та СП

У випадку здійснення незаконних дій ТЦК, можна повідомити усно на гарячу лінію Міноборони на короткий номер 1512 або на гарячу лінію з питань мобілізації: 0 800 301 937.

У випадку, коли дії працівників мали протиправний характер, а військовозобов'язаному нанесли тілесні ушкодження, військовозобов'язаний має право звернутися із заявою до керівника спеціалізованої прокуратури у сфері оборони про вчи-

нення працівниками ТЦК та СП кримінальних правопорушень з метою внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У разі незаконного затримання ТЦК та СП, військовозобов'язаний може звернутися до юристів системи безоплатної правничої допомоги з метою оскарження дій вищезазначених органів.

БПД

ОСОБЛИВОСТІ ПОШТОВОГО НАДСИЛАННЯ/ОТРИМАННЯ ПОВІСТОК ВІД ТЦК

Постановою Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2024 р. № 1147 внесено зміни до Правил надання послуг поштового зв'язку.

У п. 82 з'явився новий абзац: "Рекомендовані листи з позначкою "Повістка ТЦК" під час доставки за зазначеною адресою вручаються особисто адресату (одержувачу). У разі відсутності адресата (одержувача) за зазначеною на рекомендованому листі адресою працівник об'єкта поштового зв'язку інформує адресата (одержувача) за наявним номером телефону та/або вкладає до абонентської поштової скриньки повідомлення про надходження рекомендованого листа з позначкою "Повістка ТЦК"".

"Якщо протягом трьох робочих днів після інформування відділенням поштового зв'язку адресат (одержувач) не з'явився для одержання рекомендованого листа з позначкою "Повістка ТЦК", працівник об'єкта поштового зв'язку робить позначку "адресат відсутній за зазначеною адресою", яка засвідчується його підписом з проставленням відбитка поштового пристрою, порядок використання якого встановлюється призначеним оператором поштового зв'язку, і не пізніше ніж протягом наступного робочого дня повертає такий лист до відправника".

ВИСНОВКИ:

Листи від ТЦК будуть чітко позначені: "Повістка ТЦК";

Надсилаються рекомендованим відправленням та вручаються особисто адресату (одержувачу);

Про надходження листа працівник пошти інформує отримувача: 1) телефоном (що мало ймовірно) або 2) повідомленням до поштової скриньки;

У отримувача є три робочих дні щоб отримати відправлення від ТЦК, в противному разі – листonoша робить позначку "адресат відсутній за зазначеною адресою" і повертає лист відправнику – а це: 1) штраф від ТЦК (17 000 – 25 500 грн); 2) «Розшук» органами поліції.

Адвокат
Свєтлїан Морозов

ЛИТВИНЕНКО СЕРГІЙ: «БАЛАНС МІЖ МОБІЛІЗАЦІЄЮ ТА ЕКОНОМІЧНОЮ СТАБІЛЬНІСТЮ – КРИТИЧНЕ ПИТАННЯ, ЯКЕ СТАЄ ВСЕ БІЛЬШ НАГАЛЬНИМ З КОЖНИМ ДНЕМ»

Керуючий партнер АО «ВІННЕР ПАРТ-НЕРС», адвокат, арбітражний керуючий Литвиненко Сергій Сергійович в ексклюзивному інтерв'ю ресурсу «ПОРАДИ ЮРИСТА» розповідає про баланс між мобілізацією та бронюванням, існування бізнесу в умовах триваючої війни та як на українців вплине збільшення податкового навантаження. Також Сергій Литвиненко розповів про категорії справ, з якими юристи частіше стикаються у своїй роботі з початку повномасштабної війни в Україні.

Останнім часом все частіше ми чуємо, зокрема від військових, що потрібно посилювати мобілізацію і рано чи пізно воювати доведеться всім. В той же час поступово зменшується допомога західних партнерів і, відповідно, варто більше розраховувати на власні фінанси. Яким чином забезпечити баланс між кількістю мобілізованих і тих хто працюватиме в тилу, щоб втримати «економічний фронт»?

На моє переконання, досягнення балансу між мобілізацією та економічною стабільністю - питання критичне, яке стає все більш нагальним з кожним днем. Уявіть собі це як роботу канатоходця: один неправильний крок – і можна

зірватися у прірву. Безпечно, у цьому контексті немає простих рішень, але є кілька стратегій, які можуть допомогти.

Перш за все, давайте розглянемо питання професій, які мають критичне значення для функціонування держави. Ми говоримо про медиків, фермерів, інженерів - тих, без кого не працюватиме жодна економіка. Вони повинні бути звільнені від мобілізації, адже від них залежить, чи буде що їсти, лікувати та будувати.

Не варто забувати також про систему ротації кадрів, вона повинна бути впроваджена таким чином, щоб не шкодити ані боєздатності армії, ані економічній стабільності тилу. Це означає, що підготовлені фахівці

повинні мати можливість періодично повертатись до цивільної роботи, зберігаючи при цьому бойову готовність.

Малий та середній бізнес є основою економіки в умовах війни. Держава повинна вживати кардинальні заходи для підтримки підприємництва, що включає фінансову допомогу, спрощення податкового навантаження та зниження регуляторних бар'єрів. Це дозволить зберегти робочі місця і стимулювати економічну активність навіть під час кризи.

Міжнародна підтримка залишається критично важливою, навіть якщо її обсяги зменшуються. Дипломатичні зусилля повинні бути посилені для збереження союзників і пошуку нових партнерів. Національні зусилля повинні бути спрямовані на максимальну ефективність використання кожного долару допомоги, що надходить.

Самоорганізація громад – це ще один ключовий фактор. Громади повинні бути заохочені до самоорганізації для вирішення локальних проблем, таких як виробництво необхідних товарів, захист інфраструктури та надання соціальних послуг. Такий підхід допоможе зменшити навантаження на центральний уряд і підвищити стійкість на місцях.

В результаті, забезпечення балансу між мобілізацією та економічною стабільністю - це не просто питання виживання, але й стратегічного мислення. Це виклик, який вимагає від нас гнучкості, рішучості та вміння швидко реагувати на зміни. І якщо ми зможемо знайти правильний баланс, наша країна витримає будь-які випробування.

В Україні частково призупинили бронювання військовозобов'язаних і планують переглянути критерії відповідності підприємств до «критичних». Також досі законодавчо не врегульовано питання «економічного» бронювання. Яким чином продовжувати діяльність підприємствам в умовах, коли масово мобілізують працівників, а жінками закрити всі вакансії неможливо. Тим більше, вже йдуть розмови про можливу мобілізацію у найближчі роки і жінок, якщо війна буде продовжуватись.

Зараз ситуація для підприємств виглядає справді песимістично. Масова мобілізація працівників і перегляд критеріїв «критичних» підприємств можуть призвести до значного скорочення робочої сили. Навіть з урахуванням можливого залучення жінок, це не вирішить всі проблеми, оскільки їх кількості та підготовки не завжди достатньо.

Без законодавчого врегулювання питання «економічного» бронювання, підприємства залишаться без захисту та підтримки, що зробить їх виживання ще складнішим. Відсутність чітких правил означає, що багато компаній опиняться на межі закриття, а робочі місця - під загрозою.

Автоматизація процесів та впровадження нових технологій можуть допомогти, але це вимагатиме значних інвестицій, яких зараз у багатьох підприємств просто немає. Перенавчання кадрів також потребує часу та ресурсів, що в умовах постійної невизначеності стає великим викликом.

Міжнародна допомога, навіть якщо і надходить, стає все меншою, а залежність від власних фінансів лише підсилює економічний тиск. Підприємства змушені скорочувати виробництво,

зменшувати зарплати або навіть звільняти працівників, що веде до подальшого погіршення економічної ситуації.

У випадку, якщо мобілізація жінок стане реальністю, це створить додатковий тиск на соціальну та економічну сфери, а також може призвести до ще більшої нестабільності на ринку праці.

Загалом, без комплексної підтримки з боку держави та міжнародних партнерів, підприємства зіткнуться з серйозними викликами, які можуть стати фатальними для багатьох галузей. Необхідно швидко реагувати на зміни, впроваджувати інновації та сподіватися на краще, хоча перспектива виглядає досить похмуро.

Нещодавно широкому загалу стали відомі масштаби корупції у МСЕК, до цього неодноразово викривали керівників ТЦК. В ситуацію довелось втручатись Президенту України і приймати кардинальні рішення – ініціювати тотальні перевірки чиновників, реформувати МСЕК і т.д. На ваш погляд, чи вирішить це проблему і що потрібно по вашому зробити у сфері діяльності як медичних комісій (МСЕК, ВЛК, ЛКК) так і діяльності ТЦК для мінімізації корупційних ризиків?

Викриття масштабів корупції у МСЕК та керівників ТЦК - це лише верхівка айсбергу. Ініціація перевірок і реформування МСЕК, звісно, необхідні, але вони навряд чи зможуть вирішити проблему повністю. Здавалося б, є всі умови для того, щоб у медичних комісіях та ТЦК запанувала справедливість і прозорість, але реалії можуть бути менш оптимістичними. На місцях можуть залишатися ті самі люди, що до цього займалися корупційними схемами, просто знайдуть нові способи обійти правила.

→

Відсутність законодавчого врегулювання «економічного» бронювання лише додає складнощів. В умовах, коли немає чітких правил, підприємства не зможуть ефективно планувати свою діяльність, а корупційні ризики тільки зростатимуть. Чиновники, які мають вирішувати ці питання, можуть продовжувати зловживати своїм становищем за відсутності належного контролю.

Підвищення прозорості та незалежності медичних комісій - гарна ідея на папері, але чи буде вона реалізована на практиці? Професіоналізм працівників комісій часто залишає бажати кращого, а впровадження нових технологій може бути затримане через банальне небажання змін або недостатнє фінансування. І навіть якщо ці зміни будуть впроваджені, громадський контроль не завжди може бути ефективним через корупцію на місцях.

Отже, навіть такі радикальні кроки, як тотальні перевірки і реформи, можуть виявитися недостатніми для викорінення корупції.

Щоб мінімізувати корупційні ризики в діяльності медичних комісій та ТЦК, потрібно кардинально змінювати систему, впроваджувати жорсткі контрольні механізми та залучати до процесу незалежних експертів. Це тривалий і

складний шлях, і поки що не зрозуміло, чи вдасться пройти його до кінця.

Рада ухвалила історичне підвищення податків в Україні. Голова профільного комітету Гетьманцев мотивував це критичною необхідністю, а експерти-економісти навпаки застерігали від таких радикальних кроків, мовляв під час війни в умовах і так складної економічної ситуації в країні варто навпаки послабляти фіскальну та податкову навантаження на бізнес і громадян. Як ви вважаєте чи призведуть ці зміни до очікуваного наповнення бюджету чи навпаки бізнес вимушений буде остаточно «піти в тінь»?

Важливо розглянути це питання з різних боків. Підвищення податків в умовах війни та економічної нестабільності – це дуже ризикований крок, який може мати неоднозначні наслідки.

З одного боку, таке підвищення може дійсно допомогти наповнити бюджет. За часів війни особливо потрібні додаткові ресурси для фінансування оборони, медичних послуг, соціальної допомоги та інших критичних витрат. Ініціатори підвищення податкового навантаження, підкреслюють критичну необхідність цих змін. Без додаткових доходів може бути важко забезпечити стабільне функціонуван-

ня держави.

Однак, на моє переконання, підвищення податків може мати негативний ефект на бізнес і економіку в цілому. Зокрема, в умовах і так складної економічної ситуації, збільшення податкового навантаження може дійсно змусити багато бізнесів «піти в тінь», тобто уникати сплати податків і працювати нелегально. Це, у свою чергу, призведе до зменшення податкових надходжень, що є прямо протилежним до бажаного ефекту.

Крім того, підвищення податків може вплинути на інвестиційний клімат. Бізнеси, особливо малі та середні, можуть скорочувати свої інвестиції, зменшувати виробництво або навіть закритися через неспроможність витримувати нові фінансові умови. Це може призвести до зменшення робочих місць, зростання безробіття та загального погіршення економічної ситуації.

Для того, щоб зміни дійсно призвели до наповнення бюджету, необхідно забезпечити ефективне адміністрування податків та боротьбу з ухиленням від сплати податків. Це включає прозорість та контроль за діяльністю підприємств, а також створення стимулів для легальної діяльності. Важливо також забезпечити підтримку бізнесу через податкові пільги для інноваційних та соціально значимих

проектів.

Отже, питання складне і потребує збалансованого підходу. Підвищення податків може допомогти вирішити деякі нагальні проблеми, але без належної підтримки бізнесу та боротьби з корупцією ці зміни можуть мати протилежний ефект. Тільки час покаже, наскільки ці заходи були правильними та ефективними.

З початком повномасштабної війни змінилися категорії справ з якими все частіше стикаються юристи у своїй практиці. Зокрема, додалися справи по військовим злочинам (СЗЧ, дезертирство, невиконання наказів тощо), щодо компенсацій за знищене майно, отримання додаткових «бойових» виплат, компенсацій за поранення та ін., справи щодо ухилення від мобілізації, а також корупційні злочини. Чи можете ви із власної практики надати короткий аналіз з якими саме правовими питаннями стикаються частіше українці за останні воєнні роки і на «чистому боці» судової практики по ключовим категоріям?

Від початку повномасштабної війни в Україні, правова сфера зазнала значних змін, проте ці зміни, на жаль, не завжди на краще.

Справи про військові злочини стали

невід'ємною частиною судової системи. Дезертирство, невиконання наказів та державна зрада - це ті злочини, які зараз стають все більш поширеними. Суди намагаються бути максимально суворими, щоб зберегти дисципліну і порядок серед військових. Але це лише одна сторона медалі.

Інша велика категорія справ стосується компенсацій за знищене майно. Багато українців втратили свої будинки та майно через військові дії. Суди часто завалені такими справами, де громадяни намагаються отримати хоча б якусь компенсацію за свої втрати. Проте процес цей далеко не завжди прозорий і швидкий. Бюрократія і складні процедури часто стають непереборною перешкодою.

Ще одна важлива категорія – це справи про отримання додаткових виплат, «бойових» і компенсацій за поранення. Тут все залежить від того, як держава виконує свої зобов'язання перед тими, хто захищає її на фронті. На жаль, часто буває так, що обіцяні виплати затримуються або ж їх розмір виявляється недостатнім для покриття всіх витрат.

Справи щодо ухилення від мобілізації також стали частими. Коли війна затягується, все більше людей намагаються уникнути служби, що

веде до зростання кількості таких справ у судах. Суди намагаються карати тих, хто ухиляється, але це не завжди є ефективним способом вирішення проблеми.

Корупція залишається однією з найбільших проблем. Справи про зловживання службовим становищем, розтрату державних коштів та інші корупційні злочини постійно з'являються в новинах. Незважаючи на зусилля з боротьби з корупцією, ситуація залишається далекою від ідеалу. Впровадження нових законів і антикорупційних заходів не завжди приводить до реальних змін.

Судова практика відображає цю складну реальність. З одного боку, є прагнення забезпечити справедливість і покарати винних. З іншого боку, існує багато перешкод: бюрократія, недостатнє фінансування, корупція та загальна складність воєнного часу.

У таких умовах, навіть найкращі наміри часто стикаються з жорсткою реальністю. Це важкий час для правової системи України, яка намагається адаптуватися до нових викликів і забезпечити справедливість для всіх.

ЛИШЕ 1,5% КОРУПЦІОНЕРІВ СІЛИ ДО В'ЯЗНИЦІ ЗА ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ

Від початку повномасштабної війни в Україні, згідно з даними Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення, загалом було винесено 6,8 тис. вироків корупціонерам. Але лише в 1,5% справ порушники отримали покарання у вигляді позбавлення волі.

Після тривалої перевірки НАЗК поновило перевірку декларацій посадовців і прогнозується, що кількість вироків буде рости.

Про це повідомляє ресурс Опендатабот.

Так, 6 877 вироків корупціонерам було винесено від початку повномасштабної війни. Для порівняння, за цей час щороку виносилось по 2,5 тисяч вироків, тоді як у 2021 Реєстр корупціонерів поповнився на 6870 записів. Від початку року вже винесено 1758 вироків корупціонерам.

Така динаміка пов'язана з тим, що на початку великого вторгнення для посадовців подання декларацій було дозволеним, відповідно, й

не контролювалося НАЗК.

Топ статті, через які за суджують корупціонерів у 2024 році:

Пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди службовій особі — 663 вироків або 37.7% від загальної кількості. Це на третину менше, ніж торік.

Несвоєчасне подання декларацій — 623 вироків або 35.4%. У порівнянні до минулого року таких порушень побільшало аж у 34 рази. У НАЗК зазначають, що дані про не-

своєчасне подання декларацій почали надходити лише з квітня 2024 року, коли завершилися одразу три кампанії декларування. Це десятки тисяч заяв, й наразі не всі є опрацьованими. Ймовірно, наступними роками ця цифра зросте та зрівняється з показниками до повномасштабного вторгнення.

Порушення вимог щодо запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, — 281 вирок або 16%. Це вдвічі менше, ніж торік.

У 98% випадків злочинцям присудили штраф — це 1 714 вироків. Лише

1.5% засуджених отримали покарання у вигляді позбавлення волі — це 27 вироків.

Найбільше порушників отримали вироків на Львівщині — 172 або 9.8% від усієї кількості. Трохи менше було засуджено у Вінницькій області — 151 або 8.6%. Трійку лідерів закрила Одещина з показником 115 справ або 6.5%.

«Деякі функції НАЗК були призупинені через повномасштабну війну на два роки, тож зараз ми маємо якнайшвидше опрацювати весь той на-

копичений обсяг роботи, який раніше робився поетапно. Ми змінили підхід до відбору та перевірок декларацій, запровадивши автоперевірки та відбираючи для повних перевірок лише декларації з високим рейтингом ризику. Правоохоронці вже відкрили 126 кримінальних проваджень за матеріалами повних перевірок НАЗК лише за 9 місяців поточного року. Вже за рішенням судів ми зможемо вносити осіб, які отримують відповідні вироків, до Реєстру», — зазначили в НАЗК.

ПЕРЕБУВАННЯ ЗА КОРДОНОМ ТА ОТРИМАННЯ ЖИТЛОВОЇ СУБСИДІЇ: ТОП-3 АКТУАЛЬНИХ ПИТАНЬ

Сьогодні чимало українців змушені рятуватися від війни за кордоном. Як у такому випадку призначається/виплачується житлова субсидія?

Пропонуємо відповіді на актуальні питання.

1. Член домогосподарства перебуває за кордоном понад 60 днів, чи буде призначено такому домогосподарству житлову субсидію?

При зверненні за призначенням житлової субсидії заявник зазначає, що один з членів домогосподарства на час подання заяви перебуває за кордоном понад 60 днів. Така особа для обрахунку субсидії до складу домогосподарства не включається. Тож соціальні норми житла та соціальні нормативи житлово-комунального обслуговування на нього не розраховуються і доходи під час призначення житлової субсидії не враховуються.

Таким чином, житлова субсидія призначається домогосподарству без вра-

хування особи, яка перебуває за кордоном понад 60 днів.

Водночас якщо особи, які звернулися за призначенням субсидії, та не повідомили орган Пенсійного фонду України про перебування будь-кого з членів домогосподарства за кордоном понад 60 днів, а субсидію обчислено з урахуванням цієї людини (і норми та нормативи розраховано, і доходи враховано), то виплата житлової субсидії припиняється, а надміру виплачені кошти повертаються одержувачем.

2. Чи повинен одержувач житлової субсидії повідомляти про виїзд члена домогосподарства за кордон?

Одержувач житлової субсидії протягом 30 днів має повідомити Пенсійний фонд України про факт, який впливає на призначення житлової субсидії, у тому числі про перебування за кордоном особи зі складу домогосподарства або члена сім'ї

особи зі складу домогосподарства сукупно понад 60 днів у періоді, на який призначено субсидію (наприклад, з 01.05.2024 до 30.04.2025 – у разі автоматичного призначення або з місяця звернення особи до 30.04.2025).

Отримувачі субсидій на територіях адміністративно-територіальних одиниць Волинської, Дніпропетровської, Донецької, Житомирської, Запорізької, Київської, Луганської, Миколаївської, Одеської, Сумської, Харківської, Херсонської, Чернігівської областей та міста Києва мають обов'язок поінформувати про перебування члена домогосподарства, який перебуває за кордоном понад 60 днів, протягом місяця після припинення (скасування) воєнного стану в Україні (пункт 90 Положення про порядок призначення житлових субсидій, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.1995 №848 "Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування

витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива").

3. Які наслідки можуть бути для одержувача житлової субсидії, якщо він вчасно не повідомив про перебування члена домогосподарства за кордоном?

У разі виявлення органом Пенсійного фонду України факту перебування члена домогосподарства за кордоном у період отримання житлової субсидії, тим домогосподарствам, які мали обов'язок повідомити про такий факт (тобто за виключенням мешканців вищезазначених адміністративно-територіальних одиниць), виплата житлової субсидії

припиняється.

У такому випадку житлову субсидію домогосподарству може бути призначено за новим зверненням з початку опалювального або неопалювального сезону.

За інформацією ПФУ

5 ПОШИРЕНИХ ПИТАНЬ, ЯКІ СТОСУЮТЬСЯ ВИПЛАТИ ДОПОМОГИ НА ПРОЖИВАННЯ ВПО ДЛЯ ДІТЕЙ

На 5 поширених питань, які стосуються виплати допомоги на проживання ВПО для дітей відповідає Юридичний портал для ВПО.

1. Які діти мають право на призначення допомоги на проживання ВПО?

Як і у випадку з дорослими, мають право на призначення допомоги на проживання діти, які:

- перемістилися з територій включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих рф (за умови, що не визначено дати завершення бойових дій або тимчасової окупації);

- у яких внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій, спричинених збройною агресією, житло знищене або пошкоджене (до ступеня непридатного для проживання).

Важливо!

Допомога також призначається дитині, яка народилася у внутрішньо переміщеної особи, відомості про яку включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб.

2. Який розмір допомоги на проживання ВПО для дітей?

Розмір допомоги становить 3000 грн.

Звертаємо Вашу увагу! Дитиною вважається особа ДО досягнення 18-річного віку. Якщо під час отримання допомоги на проживання дитині виповнилося 18 р., з наступного місяця після виповнення повноліття вона отримуватиме допомогу у розмірі 2000 грн. незалежно від того навчається вона чи ні.

3. На який період при-

значається допомога на проживання дитині?

Допомога на проживання ВПО є строковою виплатою і призначається на 6 місяців з можливістю продовження її для вразливих категорій громадян, як для дорослих, так і для дітей.

4. Чи можна оформити допомогу ВПО тільки на дітей?

Ні. Діти розглядаються лише в складі сім'ї. Для продовження допомоги на наступний 6-місячний період критеріям для продовження виплат повинна відповідати вся сім'я (в тому числі й ті її члени, які не є ВПО), а це, нагадаємо:

- відповідність "майновим" критеріям;
- період переміщення (повторного переміщення) після 1 січня 2022 р.;
- сукупний дохід на одного одержувача в та-

кій сім'ї протягом тримісячного періоду, за який враховуються доходи на момент продовження виплати допомоги, не перевищує 9444 грн.;

- відповідність вимогам, встановленим для сім'ї (тобто, зайнятість або поважні підстави для незайнятості в працездатних членів сім'ї, наявність дітей, які навчаються тощо).

Виняток: діти-сироти, діти позбавлені батьківського піклування, діти з інвалідністю, а також з важкими захворюваннями, яким не встановлено інвалідність, діти, які прибули без супроводу законного представника.

5. Чи призначається допомога на проживання ВПО дітям, які перебу-

вають на повному державному утриманні?

Ні, допомога не призначається на одержувача, який:

- перебував і після переміщення перебуває на повному державному утриманні в будинку дитини, дитячому будинку, дитячому будинку-інтернаті, психоневрологічному інтернаті, будинку-інтернаті для громадян

похилого віку та осіб з інвалідністю, спеціальному будинку-інтернаті системи соціального захисту населення;

- перебував і після переміщення перебуває на повному державному утриманні в школі-інтернаті, закладі спеціалізованої освіти військового (військово-спортивного) спрямування.

БЕЗДІЯЛЬНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ: КУДИ СКАРЖИТИСЬ?

Поліцейські бувають різні - відповідальні – ті, хто добре знає закон та сумлінно виконує свої обов'язки, а бувають й ті, що приїжджають на виклик та їдуть геть. І сумніше за все, коли така бездіяльність може коштувати людського життя чи втрату майна.

Але на поліцейських можна скаржитися. Як це робити розповідає «Адвокат права».

Так, слідчий невідкладно, але не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення зобов'язаний внести відповідні відомості до ЄРДР, розпочати розслідування та через 24 години з моменту внесення таких відомостей надати заявнику витяг з ЄРДР (частина 1 статті 214 КПК України).

Відмова у прийнятті та реєстрації заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення не допускається (частина 4 статті 214 КПК України)!

Згаданий обов'язок не вимагає оцінки слідчим такої заяви (повідомлення) на предмет наявності ознак складу кримінального правопорушення для того, щоб вчинити процесуальну дію, яка полягає у внесенні відомостей до ЄРДР.

Кожному гарантується право на оскарження процесуальних рішень, дій чи бездіяльності суду, слідчого судді, прокурора, слідчого в порядку, передбаченому КПК України!

На досудовому провадженні може бути оскаржено таке рішення, дії чи бездіяльність слідчого, як: бездіяльність слідчого, яка

полягає у невнесенні відомостей про кримінальне правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення, - заявником, потерпілим, його представником чи законним представником, підозрюваним, його захисником чи законним представником, представником юридичної особи, щодо якої здійснюється провадження, володільцем тимчасово вилученого майна, іншою особою, права чи законні інтереси якої обмежуються під час досудового розслідування (пункт 1 частини 1 статті 303 КПК України).

СКАРГА ПОДАЄТЬСЯ ПРОТЯГОМ 10 ДНІВ!

Скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування розглядаються не пізніше 72 годин з моменту надходження відповідної скарги.

За результатами розгляду скарг на рішення, дії чи бездіяльність слідчого виносяться ухвали. Ухвала слідчого судді за результатами розгляду скарги на рішення, дії чи бездіяльність під час досудового розслідування може бути певну дію.

З прокурорами та дізнавачами – механізм і норми ті ж.

Таким чином, вам необхідно звернутися до слідчого судді суду I інстанції зі скаргою на бездіяльність слідчого, що полягає у невнесенні відомостей про кримінальне

правопорушення до ЄРДР після отримання заяви чи повідомлення про кримінальне правопорушення та клопотанням про внесення відомостей до ЄРДР за фактом вчинення злочину, передбаченого відповідною статтею КК України.

ЧИ МОЖЕ ОСОБА ОТРИМАТИ ВІДСТРОЧКУ ЧИ БРОНЬ, ЯКЩО ПЕРЕБУВАЄ У РОЗШУКУ ТЦК?

Чи нададуть мені відстрочку від мобілізації або бронювання, якщо на мене складено постанову та накладено штраф, чи якщо я знаходжусь у розшуку?

Адвокат Роман Сімутін роз'яснив, коли та за яких умов можна отримати відстрочку або бронювання, а коли можуть відмовити.

УМОВИ ДЛЯ ОТРИМАННЯ ВІДСТРОЧКИ

Відразу хочу сказати, що якщо вас цікавить лише це питання, тоді не витрачайте кошти на адвокатів: відстрочку вам зобов'язані надати, якщо для її оформлення є підстави. Адже це ваше право, передбачене законом.

Отже, у випадку порушення правил військового обліку, до прикладу, за неявку по повістці, на вас може бути накладено штраф і оголошено в так званий «розшук».

Однак все це не є перепорою для подачі заяви для оформлення відстрочки. А комісія зобов'язана розглянути її та прийняти рішення.

Необхідна умова – це обов'язкове перебування на військовому обліку. Адже, заява на відстрочку подається за місцем перебування військовозобов'язаного на військовому обліку.

БРОНЮВАННЯ ТА СПЕЦІАЛЬНИЙ ВІЙСЬКОВИЙ ОБЛІК

А от за цю відстрочку варто хвилюватися. Адже згідно з останніми змінами Кабміну:

«При бронюванні через Дію, відстрочка надається автоматично у разі, коли військовозобов'язаний:

- перебуває на військовому обліку та має військово-обліковий документ (у паперовій або електронній формі);

- уточнив дані щодо перебування на військовому обліку відповідно до закону;

Наголошу, що більшість ЗМІ подали невірну інформацію, зазначивши, що дані повинні бути уточнені до 17 липня. А це не відповідає дійсності, бо в постанові вказано, що дані повинні бути просто уточнені, без зазначення кінцевої дати.

- не перебуває у розшуку».

А це означає, що у випадку перебування у розшуку – автоматично відстрочку на підставі бронювання ви не отримаєте.

Зверніть увагу: витягу з наказу про ваше бронювання недостатньо, ви також маєте перебувати на спеціальному військовому обліку!

В УКРАЇНІ ЗАТВЕРДИЛИ НОВІ ЗРАЗКИ ПОВІСТОК: ТЕПЕР МОЖНА ОТРИМАТИ ДВА ВИДИ ДОКУМЕНТУ

Кабмін ухвалив рішення про запровадження нового зразка повісток, покликаних підсилити мобілізацію. Тепер повістки можуть надходити не лише у традиційній паперовій формі, а й бути створеними у реєстрі «Оберіг» і обидві форми документа матимуть однакову юридичну силу, що позбавляє можливостей уникнути відповідальності за неприбуття до ТЦК.

Так, згідно з нововведенням, повістки можуть оформлятися як на паперових бланках, так і в електронному вигляді через реєстр «Оберіг». Кабмін наголошує: обидва варіанти документа мають однаковий правовий статус, що означає зобов'язання прибуття до ТЦК для кожного, хто отримує повістку у будь-якому з цих форматів.

Тобто, тепер громадянам варто уважно перевіряти всі офіційні канали зв'язку, оскільки отримання повістки через реєстр «Оберіг» прирівнюється до повістки на бланку.

Новий зразок повістки на бланку включає такі обов'язкові реквізити:

- ім'я та прізвище особи, яку викликають;
- найменування посади;
- підпис посадової особи, яка видала повістку;
- дата підписання;
- гербова печатка органу.

Ці пункти важливі для юридичної чинності паперової повістки. Якщо ж повістка надійшла через реєстр «Оберіг», то вона має містити ім'я керівника місцевого ТЦК або його відділу та дату накладання електронного підпису.

Таким чином, будь-яка повістка, що відповідає вказаним вимогам, юридично зобов'язує її отримувача прибути до ТЦК, незалежно від того, де саме він перебував на момент отримання документа.

Рішення запровадити реєстр «Оберіг» викликало неоднозначну реакцію в суспільстві. Електронна форма повісток вважається засобом, який здатен мінімізувати випадки неотримання повісток. Якщо раніше повістка, яку вру-

чали особисто або через поштову доставку, часто «губилася» через переїзди або свідоме уникання отримання, то через «Оберіг» уникнути виклику стає набагато складніше.

Завдяки електронному реєстру до кожного громадянина можна надіслати сповіщення про виклик на службу. Це спрощує роботу ТЦК і дозволяє швидко знаходити військовозобов'язаних. Також, це впливає на процес притягнення до відповідальності за ігнорування повістки, оскільки факт її отримання тепер можна легко відстежити у системі.

Це спрямовано на забезпечення більшої ефективності у проведенні мобілізаційної роботи. Наразі повістка в будь-якій формі з реєстру або на бланку стане офіційною підставою для зобов'язання прибуття до ТЦК. Якщо ж особа не виконає вимог, це загрожує штрафами або іншими заходами покарання згідно з чинним законодавством.

АНОНС: ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ

✓ **ПРАВО НА ТИШУ: ЩО РОБИТИ, ЯКЩО СУСІДИ ШУМЛЯТЬ?**
(Якщо сусіди шумлять вночі або вихідні їх можна притягнути до адміністративної відповідальності)

✓ **СКЛАДАННЯ РАПОРТУ ДЛЯ НАПРАВЛЕННЯ НА ЛІКУВАННЯ**
(Як військовослужбовцю скласти рапорт для направлення на лікування)

✓ **СЕЗОННА ЗАБОРОНА ВИЛОВУ РИБИ**
(Де і на що можна ловити в осінньо-зимовий період?)

Адвокат Печенкін Ігор Віталійович

Захист в кримінальних провадженнях; оскарження дій чи бездіяльності посадових осіб; виконання судових рішень; супроводження господарської діяльності та ведення бізнесу; майнові спори; інша правова допомога.

Тел. +38067 850-86-36, e-mail: proky@ukr.net

Попередня консультація по телефону БЕЗКОШТОВНА!

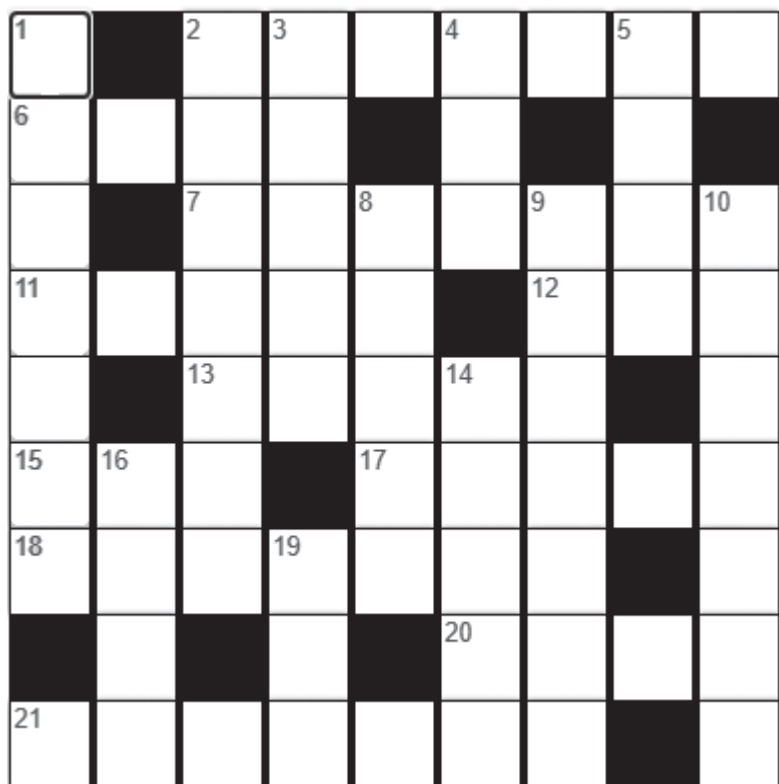
УВАГА! ПЕРЕДПЛАТА - 2025

НА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВУ ГАЗЕТУ «ПОРАДИ ЮРИСТА»

Шановні читачі!

Якщо ви хочете знати свої права та вміти їх відстоювати, знайти відповіді на актуальні питання, бути в курсі змін законодавства, а також читати ексклюзивні інтерв'ю з українськими політиками, правниками, експертами, волонтерами та захисниками, оформіть передплату на газету у поштових відділеннях за каталогом видань «ПРЕСА ПОШТОЮ»

**ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ
49801**

По горизонталі:

- В ідеалістичній філософії — вічна, незмінна, нескінченна першооснова Всесвіту (дух, ідея).
- В індійській міфології — одне з утілень бога Вішну.
- У народів Середньої Азії — мудра шанована літня людина, а також форма ввічливого звертання до чоловіків.
- Злитний або ланцюговий силогізм з кінцевим висновком, виведеним із ряду посилок без проміжних умовисновків.
- Рід деревних або кущових субтропічних рослин родини миртових.
- Територія поширення чого-небудь.
- Місце, куди кладуть ставку в азартній грі.
- Злам, загострення становища.
- Перерва між двома діями вистави або між відділами концерту.
- Один із видів музикального наголосу (висхідний) у давньогрецькій, сербській та інших мовах.
- Занавіска на все вікно.

По вертикалі:

- Очищена від дерев смуга землі в лісі, яка є межею ділянки, дорогою.
- Трав'яниста рослина з родини щирцевих, деякі види якої вирощуються як декоративні.
- Мідний казан.
- Радянський мікролітражний легковий автомобіль першої групи особливо малого класу.
- Чоловік, який ще не досяг зрілості.
- Дерев'яний або кістяний інструмент, яким користуються скульптори.
- Торбина для грошей.
- Водяна рослина з великим листям та білими або жовтими квітками.
- Гуцульський чоловічий танок.
- Жіноче ім'я, яке в перекладі з латинської мови означає «бурхлива».
- Ручна граната дистанційна.

По горизонталі: 1. Проска 2. Амрант 3. Бакар 4. Ока 5. Юнак 8. Стека 9. Калитка 10. Платанія 14. Аркан 16. Інна 19. Р'їт
По вертикалі: 1. Абсолют 6. Рама 7. Акація 11. Сорп 12. Ака 13. Арка 15. Кін 17. Куза 18. Антракт 20. Акт 21. Гарпона

2024 р. Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Свідоцтво КВ 23224-13064ПР від 22.03.2018р. Ідентифікатор медіа - R30-03093

Засновник: ТОВ «Редакція газети «ПОРАДИ ЮРИСТА» (ЄДРПОУ 41861792)

Телефон редакції: +38 (050) 692-13-30, e-mail: porady_urista@ukr.net

Головний редактор Закутайло О. П. Заст. Головного редактора Закутайло С. О.

Керівник проекту Бортнік Р. О.

Газета виходить 1 раз на місяць. Тираж - 1000 прим.

Віддруковано в друкарні «Від і До». Адреса: м. Чернівці, вул. Заводська 37 - В.

Тел 0503763347. Замовлення № 1194

Відповідальність за точність і достовірність інформації несе автор.

За точність та зміст реклами - рекламодавці.

За якість друку відповідає друкарня.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора публікації. Редакція залишає за собою право редагувати матеріал.

При використанні публікацій газети «Поради юриста» посилання на газету обов'язкове.

Матеріали друкуються українською мовою.

ЩЕ БІЛЬШЕ КОРИСНОЇ ТА
АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧИТАЙТЕ НА
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ПОРТАЛІ
«ПОРАДИ ЮРИСТА»

WWW.PORADY.ORG.UA

ПОРАДИ
ЮРИСТА

